

Joan Louis Hosselie. De verpachting van tollen voor 1762/63 bracht rsd 5770, of rsd 170 meer dan het voorafgaande jaar, op. De pepercultuur is geen succes. [fol. 889] Ze kan beëindigd worden. Daar het pure winst geeft, is bevolen de goudwinning door de Amakongers, waarvan hierboven de opbrengst reeds werd vermeld, aan te wakkeren, en wat daarover in de bijgaande memorie van het vroegere opperhoofd Jan Daniel Bijnon staat in overweging te nemen. Mocht de Portugese gouverneur zich op Timor willen terugtrekken, dan kan hem vervoer worden verschaft, zonder zich met de zaken op Lifao te bemoeien. De secunde Hendrik de Lange mag op verzoek met stilstand van gage naar Batavia verlost worden. Fiscaal Hendrik Friesendorp volgt hem op, terwijl dat ambt met het bijbehorende personeel wegens overbodigheid wordt opgeheven. Het kantoor wordt met de Hercules van het nodige voorzien. Verder zij verwezen naar de brieven van het bestuur en van koningen, en naar het antwoord daarop van 31 december 1762.

PALEMBANG

[fol. 890] De koning is in een brief van 10 september voor zijn felicitaties wegens het aantreden van Petrus Albertus van der Parra als gouverneur-generaal bedankt. Hij kreeg enige geschenken en is aangespoord dat hij met zijn rijksgroten de jaarlijkse hoeveelheid peper levert en de winstgevende verbouw hiervan door zijn onderdanen stimuleert. Daar is al herhaaldelijk door de resident op aangedrongen. Dit jaar is er met de schepen van de koning te Batavia 942.443 lb zwarte peper aangevoerd en met Compagnies schepen 114.924 lb, dus niet meer dan 1.057.367 lb. Witte peper is er niet ontvangen. Met vaartuigen van de koning is nog [fol. 891] de grote hoeveelheid van 4.017.471 lb tin aangevoerd en met Compagnies schepen 157.000 lb. De waarde van peper en tin samen bedroeg f 878.460, exclusief 1.526.628 lb tin inbegrepen in het totaal aangevoerde, dat niet betaald is. Naar Palembang is verscheept aan contanten en benodigdheden voor f 33.337 en aan geschenken voor de koning voor f 5326. Daarvoor werden de bark Afrikaan, de sloep Nachtegaal en het schip de Bronstee gebruikt. In de genoemde brief is de koning bericht dat de djuragans, ofwel opzichters van zijn schepen, dit jaar 3711 $\frac{11}{25}$ pikol tin minder dan de 34.109 pikol vermeld in de passen, hebben aangevoerd. Dit is verdacht, maar de opzichters zijn er niet op aangesproken. Wel is de koning verzocht een onderzoek in te stellen en maatregelen te nemen. [fol. 892] De opzichters dienen de ladingen conform de passen uit te leveren. De Hoge Regering schreef ook aan de koning dat ze volgens de contracten niet meer tin hoeft af te nemen dan ze nodig heeft. De hoeveelheid is ruim berekend gesteld op 20.000 pikol. Meer zou slechts schadelijk zijn. De exorbitante hoeveelheid van 34.109 pikol dit jaar is slechts voor deze keer uit vriendelijkheid geaccepteerd. Maar voor 20.000 pikol is de gewone prijs van rsd 15 het pikol betaald, voor de overige 12.925 $\frac{120}{125}$ pikol zal de opzichters slechts rsd 13 het pikol betaald worden. [fol. 893] De eerste gezant van de koning zei dat hij het laatste niet mocht aanvaarden. De Hoge Regering hield voet bij stuk. Zij schreef de koning dat het bedrag van rsd 168.037 $\frac{1}{2}$ voor het tin boven de 20.000 pikol wegens de weigering door de gezant onder haar beheer zou blijven ten gunste van de koning.)

Die men vanhier vroegtijdig genoeg g'adverteert hadde van onse intentie dierwegens en dat men daarom niet twijffelde, of Zijn Hoogheid zoude dese onse behandelinge moeten regtvaardigen en, contrarie de gemaakte swarigheeden van den voormelde eersten gesant Zijner Hooghijid dat hierdoor de peperleverantie alverder zoude verflauwen, door Zijn Hoogheids te stellene goede ordre Sorge dragen dat eevenwel de leverantie van dien corl aan de Compagnie quam toe te neemen en geene meerdere thin 's jaars, so na herwaards gebragt als te Palembang in 's Compagnies pakhuysen geleverd mogte werden, dan alles tesamen gerekend 20.000 picols, nadien men geen meerder thin accepteen soude.

Fol. 893v-894r.

(Men verwacht dat de koning dit zal aanvaarden en ook, zoals verzocht, 4 à 500 pikol witte peper, die voor Nederland zijn besteld, zal leveren. De residenten ter plaatse kregen